

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра психології

у виробничій сфері Ψ

ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

Методичні вказівки щодо проведення самостійної роботи
для студентів вищих навчальних закладів денної та заочної форми навчання
спеціальності 053 “Психологія”

Тернопіль – 2018

Вишньовський В.В. Методичні вказівки щодо проведення самостійної роботи з дисципліни «Психологічна служба» для студентів вищих навчальних закладів денної та заочної форми навчання спеціальності 053 «Психологія». – Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. – 24 с.

РЕЦЕНЗЕНТИ: **Моначин І.Л.** – доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології у виробничій сфері Тернопільського національного технічного університету ім. І. Пулюя.

Бамбурак Н.М. – доцент, к. психол. н., доцент кафедри практичної психології Львівського державного університету внутрішніх справ МВС України

Методичні розробки містять вказівки щодо організації самостійної роботи, основні поняття до кожної теми, питання для самоконтролю знань та навичок, перелік питань підсумкового контролю та список використаних джерел.

Для студентів вищих навчальних закладів, що навчаються за спеціальністю 053 «Психологія», а також для практичних психологів, соціальних педагогів, слухачів системи перепідготовки та вдосконалення психолого-педагогічних кадрів.

Розглянуто і затверджено до друку на засіданні кафедри психології у виробничій сфері Тернопільського національного технічного університету ім. І. Пулюя, протокол № 10 від 14 березня 2018 року.

Схвалено і рекомендовано до друку методичною радою факультету економіки та менеджменту Тернопільського національного технічного університету ім. І. Пулюя, протокол № 7 від 18 квітня 2018 року.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів підготовлені відповідно до програми курсу «Психологічна служба» що орієнтований на студентів, які мають спеціальність 053 «Психологія».

Самостійна робота студентів з курсу «Психологічна служба» займає важливе місце у навчальному процесі вузу при підготовці фахівців з психології, сприяє оволодінню майбутніми практичними психологами професійними знаннями, уміннями та навичками, що можуть бути застосовані в різних контекстах індивідуальної та групової психосоціальної роботи: психологічної діагностики, психокорекції, психологічного консультування, психологічної допомоги, професійного і організаційного консультування, посередництва тощо.

Завдання для самостійної роботи спрямовані на те, щоб сформувати у майбутніх психологів та практичних психологів професійне мислення, уміння і навички розв'язувати практичні завдання, забезпечити активність і самостійне оволодіння парадигмами, форматами та методами консультативної, корекційної і посередницької практики; сприяти усвідомленню студентами своїх особистісних якостей та рівня підготовки до майбутньої професійної діяльності.

Матеріали даних методичних рекомендацій для самостійної роботи студентів з курсу «Психологічна служба» мають таку структуру:

- На початку кожної теми подано методичні вказівки щодо організації самостійної роботи студентів при підготовці даної теми.
- Виділено основні поняття до кожної теми, що мають обов'язково бути відображеними студентом у психологічному словнику термінів.
- Визначено питання для самоконтролю і самоперевірки знань.

- Пропонуються творчі завдання (проблемні ситуації), які спрямовані на розвиток вмінь та навичок застосовувати набуті теоретичні знання в практиці групової і індивідуальної психологічної роботи. (відповідно до теми та проблем, що розглядатимуться на семінарському та лабораторному занятті).

- Вказано рекомендовану літературу.

Залежно від профілю спеціальності фахівця, умов організації навчального процесу (денна, заочна, дистанційна форми навчання) та часу, визначеного в навчальних планах на семінарсько-практичні заняття з курсу «Психологічна служба», в кожному окремому випадку можуть бути відібрані також деякі із запропонованих завдань для самостійної роботи студентів, визначені процедури виконання цих завдань та оцінки результатів.

Форми самостійної роботи студентів

Самостійна робота спрямована на поглиблення теоретичних знань, і передбачає виконання завдань, спрямованих на розвиток самостійності та ініціативності, пошук та опрацювання рекомендованої літератури, підготовку рефератів і наукових доповідей, а також індивідуальних завдань у рамках підготовки до участі в конференціях та олімпіадах.

Самостійна робота щодо опанування змісту навчальної дисципліни «Психологічна служба» має виняткове значення в рамках реалізації одного з провідних завдань вивчення її як навчальної дисципліни, та зокрема – щодо формування знань про особливості організації та проведення психологічної роботи в різних галузях життєдіяльності людини. Все це має сприяти професійному самовизначенню майбутніх психологів.

Оскільки самостійна робота – це набір завдань, що мають за мету закріплення навичок роботи із теоретичним матеріалом, використання здобутих знань у практичній діяльності, завдання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Психологічна служба» зосереджено за напрямками: словникова робота, робота з першоджерелами, підготовка мультимедійних презентацій, виконання творчих завдань. Передбачається, що виконання цих завдань відображається у конспектах студентів, і за це, згідно зі шкалами оцінювання, у подальшому нараховуються бали.

Словникова робота здійснюється на початку підготовки до вивчення теми та полягає у виписуванні в термінологічний словник основних понять теми з короткими поясненнями. Ця принципово важлива робота стосується всіх студентів, оскільки для них значна кількість психологічних термінів є новою, а отже засвоєння знань вимагає чіткого усвідомлення змісту тієї чи іншої психологічної категорії.

Складання структурно-логічних схем лекцій є одним із напрямків засвоєння змісту теми через оптимізацію механізмів запам'ятовування.

Малювання схем, діаграм, графіків, малюнків сприяє візуальному запам'ятовуванню опрацьованої теми. Доцільно це робити під час або після вивчення змісту теми. Осмислене запам'ятовування передбачає, перш за все, встановлення логічних послідовностей, розбивку матеріалу на частини і знаходження в ній «ключових фраз» або «опорних пунктів». Запам'ятовувати слід саме їх і використовувати як «віхи» – орієнтири. Використання логічних опор, асоціацій і мислене угруповання сприяє усвідомленню матеріалу лекції та його швидкому та тривалому запам'ятовуванню.

Конспектування першоджерел. Конспект – це стислий письмовий виклад найбільш істотного в змісті першоджерела, тобто добір найважливіших і найхарактерніших теоретичних положень і фактів. Робота з першоджерелами здійснюється з метою більш глибокого опанування змісту теми. Вона полягає у складанні конспекту глав, параграфів, розділів, наукових статей, що сприяє більш глибокому розумінню часткових проблем психології у зв'язку із темою, що вивчається. Також це допомагає розширенню особистісного і формуванню наукового світоглядів. Під час роботи можливо створення плану-конспекту, тематичного конспекту, текстуального та вільного конспектів.

При роботі з рекомендованою літературою бажано дотримуватись такої послідовності. Спочатку прочитати відповідний розділ підручника, знайти визначення основних понять, розібратися в їх структурі, у взаємозв'язках різних понять, а потім, коротко законспектувати матеріал, який висвітлював би зміст навчальної теми. За відсутності в рекомендованих підручниках відповіді на якесь питання, потрібно звернутися до наведеної додаткової літератури.

Написання рефератів в структурі НМК відноситься до роботи під час підготовки до семінарських занять, але за змістом – це самостійна навчальна діяльність студента. Навчальний реферат з психології – це самостійна творча робота студента, що засвідчує його знання психологічної літератури з цієї теми, розуміння основних підходів до вирішення наукової і практичної проблеми, а також відображає власні професійні погляди майбутнього педагога вищої школи і демонструє його вміння усвідомлювати психолого-педагогічні явища

на основі теоретичних знань. Ця робота передбачає: вибір теми, опрацювання структури реферату, написання його плану, оформлення вступу, основної частини, висновків та додатків, складання бібліографії.

Методичні рекомендації щодо написання реферативних доповідей

Підготовка реферативних повідомлень є формою самостійного навчання, яка виступає як чинник пошуку, систематизації, поглиблення знань, формування практичних підходів у реалізації психолого-педагогічних завдань, створення передумов для розвитку умінь у роботі з літературними джерелами.

Вибір теми реферативного повідомлення здійснюється за власною ініціативою студента відповідно до досліджуваної проблематики конкретної теми або обирається серед тем з запропонованого переліку, визначеного викладачем.

Обравши тему, студент має розробити план реферативного повідомлення, який передбачає оптимальну структуру викладу матеріалу через такі основні компоненти:

- *титульна сторінка, зміст;*
- *вступна частина:* містить обґрунтування вибору теми, вказує напрямок її викладу, мету роботи;
- *основний розділ:* включає декілька пріоритетних проблем теми, їх загальну характеристику, особливості конкретних проявів, шляхи розв'язання, перспективи розвитку;
- *заклучна частина:* являє собою підведення підсумків по матеріалу, містить теоретичні висновки, пропозиції щодо поліпшення практичних напрямів використання теоретичної інформації.

Окремо наводиться *перелік* опрацьованих наукових джерел та *використаної літератури* (не менше 5-ти): чинних нормативних документів, монографій, посібників, підручників тощо.

Матеріал реферативного повідомлення має бути викладений цікаво, системно, цілеспрямовано, послідовно та логічно. Обсяг роботи складає 7-15 сторінок тексту.

Виступаючи з реферативним повідомленням, студент має продемонструвати вміння обґрунтовувати соціальне значення розглянутої проблеми, характеризувати її загальні риси, конкретні особливості, виявити причини, проаналізувати умови та динаміку розвитку, визначити шляхи розв'язання, зробити конкретні висновки. Поряд з цим, він повинен набувати навичок публічних виступів, опановувати прийоми роботи зі слухацькою аудиторією, відповідати на запитання, відстоювати власні переконання тощо.

В структурі одного змістового модуля дисципліни передбачена оцінка не більше одного реферату, написаного одним студентом. Реферати, написані та оформлені із порушенням зазначених вимог, не можуть бути позитивно оцінені викладачем.

Вимоги до розробки мультимедійних презентацій:

1. Назва теми презентації;
2. Основні поняття (не більше 5-х);
3. Основні тези;
4. Цікава інформація по темі (статистика, експерименти тощо);
5. Завдання на перевірку засвоєного матеріалу теми (запитання, тести, кросворди, перевірочні завдання тощо);
6. Список літератури для самостійного вивчення (не більше 7 джерел);
7. ПІП автора презентації, номер групи.

Завдання для самостійної підготовки студентів:

1. Опрацювати лекційний матеріал та додатково самостійно вивчити теоретичний матеріал за підручниками та навчальними посібниками. Самостійно визначити ключові поняття та основні концептуальні положення навчальної теми, які законспектувати у зошит.

2. Скласти термінологічний словник основних понять і термінів навчальної дисципліни.

3. Підготувати мультимедійні презентації до кожної теми навчальної дисципліни.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	в тому числі					всього	в тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с.р.	л		п	лаб.	інд.	с.р.	
X семестр												
МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ												
ЗМ 1: Психологічна служба як галузь професійної діяльності												
Тема 1. Вступ. Психологічна служба в Україні і в світі. Специфіка і взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології.	9	2	1	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 2. Структура та завдання практичної психології. Методологія психологічної служби як галузі практичної психології.	11	3	1	-	-	7	10	1	1	-	-	8
Тема 3. Особистість у полі зору психолога. Життєвий шлях особистості.	11	2	2	-	-	7	10	1	1	-	-	8
ЗМ 2: Основні види діяльності та функції соціально-психологічної служби												
Тема 4. Просвітницька і профілактична робота. Психологічне консультування.	9	2	1	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 5. Індивідуальні та групові форми діяльності соціально-психологічної служби.	9	2	1	-	-	6	10	1	1	-	-	8
ЗМ 3: Особистість практикуючого психолога												
Тема 6. Особистість практикуючого психолога.	11	3	1	-	-	7	10	1	1	-	-	8
Разом за модулем I	60	14	7	-	-	39	60	6	6	-	-	48
МОДУЛЬ II. ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА В РІЗНИХ ГАЛУЗЯХ												
ЗМ 4: Психологічна служба в закладах освіти												
Тема 7. Основи організації психологічної служби в освітніх закладах.	11	3	1	-	-	7	10	1	1	-	-	8
Тема 8. Проблеми становлення особистості у навчально-виховному процесі. Основні види діяльності шкільного психолога.	12	3	2	-	-	7	10	1	1	-	-	8
ЗМ 5: Психологічна служба в медичних і правоохоронних закладах												
Тема 9. Психологічна служба в медичних закладах.	10	2	1	-	-	7	10	1	1	-	-	8
Тема 10. Психологічна служба в правоохоронних закладах.	9	2	1	-	-	6	10	1	1	-	-	8
ЗМ 6: Психологічна служба в соціальних службах та на виробництві												

Тема 11. Психологічна служба в соціальних службах.	9	2	1	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 12. Психологічна служба на виробництві.	9	2	1	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Разом за модулем II	60	14	7	-	-	39	60	6	6	-	-	48
Всього:	120	28	14	-	-	78	120	12	12	-	-	96

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Номер теми	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
Семестр X		
МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ		
Тема 1	<p>Змістовний модуль 1. Психологічна служба як галузь професійної діяльності.</p> <p>Опрацювання лекційного матеріалу лекції №1-3, підготовка до семінарського заняття №1.</p> <p>Виконати наступні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризувати психологічну службу як практичну психологію. 2. Порівняти функціонування психологічної служби в Україні та за її межами. 3. В чому полягає різниця між практичною, академічною і побутовою психологією? 4. Яка мета створення психологічної служби? 5. Чим займається практичний психолог? 6. З чим пов'язані психологічні проблеми особистості? Як їх розв'язують? 7. Навести приклади здорового психічного життя особистості. 8. Порівняти життєву і психологічну ситуації. 9. Чому виникають в людей життєві кризи? 	30/24
Тема 2	<p>Змістовний модуль 2. Основні види діяльності та функції соціально-психологічної служби.</p> <p>Опрацювання лекційного матеріалу лекції №4-5, підготовка до семінарського заняття №2.</p> <p>Виконати наступні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризувати завдання просвітницької роботи в різних галузях суспільного життя. 2. В чому полягає суть профілактичної роботи? 3. Згідно яких принципів здійснюють психологічне 	20/16

	<p>консультування?</p> <p>4. В чому проявляється подібність та відмінність між індивідуальними та груповими формами діяльності психолога?</p> <p>5. Як необхідно проводити психологічну реабілітацію потерпілих від катастроф?</p>	
Тема 3	<p>Змістовний модуль 3. Особистість практикуючого психолога.</p> <p>Опрацювання лекційного матеріалу лекції №6, підготовка до семінарського заняття №3.</p> <p>Опрацювати і законспектувати питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чому необхідно дотримуватись етичного кодексу психолога? 2. Яким має бути кабінет психолога? 3. Чи кожний бажаний може бути практикуючим психологом? 4. Якими знаннями, навичками та вміннями повинні володіти практикуючі психологи? 5. Як ви готуетесь до майбутньої професійної діяльності? <p>МОДУЛЬ II. ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА В РІЗНИХ ГАЛУЗЯХ</p>	10/8
Тема 4	<p>Змістовний модуль 4. Психологічна служба в закладах освіти.</p> <p>Опрацювання лекційного матеріалу лекції №7-8; підготовка до семінарського заняття №4.</p> <p>Опрацювати і законспектувати питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризувати завдання психологічної служби в системі освіти. 2. Охарактеризувати функції психологічної служби в системі освіти. 3. Чому запроваджено єдину інформаційну систему психологічної служби? 4. Що входить в коло діяльності шкільного психолога? 5. Чому необхідно працювати з батьками учнів? 	14/16
Тема 5	<p>Змістовний модуль 5. Психологічна служба в медичних і правоохоронних закладах.</p> <p>Опрацювання лекційного матеріалу лекції №9-10; підготовка до семінарського заняття №5.</p> <p>Виконати наступні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які завдання психологічної служби в медичних закладах? 	13/16

Тема 6	<ol style="list-style-type: none"> 2. Діяльність психолога у психоневрологічній клініці. 3. Охарактеризувати особливості функціонування психологічної служби у правоохоронних закладах. 4. Пояснити поняття “перевиховання” з психологічної точки зору. 5. Які шляхи здійснення психологічної допомоги ув’язненим? <p>Змістовний модуль 6. Психологічна служба в соціальних службах та на виробництві.</p> <p>Опрацювання лекційного матеріалу лекції №11-12, підготовка до семінарського заняття №6.</p> <p>Виконати наступні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризувати діяльність психолога у соціальній службі. 2. Які особливості роботи психолога у формі “телефону довіри”? 3. Яка роль психолога в кадровій службі? 4. Як впливають знання психології на роботу керівних кадрів? 5. Чому необхідні психологічні знання маркетологу? 	12/16
Разом за семестр		78/96 год.

Питання для підготовки до іспиту

1. Положення про психологічну службу системи освіти України.
2. Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти.
3. Етичний кодекс психолога.
4. Концепція соціально-психологічної служби Збройних Сил України.
5. Історія розвитку вітчизняної психологічної служби.
6. Особливості діяльності психологічної служби за кордоном.
7. Взаємозв'язок практичної, наукової (академічної) і побутової психології, їх специфіка.
8. Завдання і цілі психологічної служби.
9. Структура та зміст діяльності психологічної служби.
10. Зміст діяльності практичного психолога.
11. Психологічні проблеми особистості, їх визначення та шляхи розв'язання.
12. Формування здорового способу психічного життя особистості.
13. Життєві кризи особистості.
14. Просвітницька робота в освіті.
15. Завдання просвітницької роботи психолога.
16. Просвітницька робота в медичних закладах.
17. Просвітницька робота на виробництві.
18. Профілактична робота.
19. Поняття консультативної діяльності. Принципи психологічного консультування.
20. Поняття індивідуальних форм діяльності психолога (індивідуальне психологічне консультування, індивідуальна психологічна корекція, індивідуальна психотерапія).
21. Групові форми психокорекції та психотерапії.
22. Психологічна реабілітація потерпілих від катастроф.
23. Кабінет психолога. Функціональне призначення психологічного кабінету. Вимоги до його оформлення.
24. Зміст підготовки практикуючих психологів.
25. Особистісна підготовка практикуючого психолога.
26. Основні завдання та функції практичної психології в системі освіти.

27. Психологічна служба школи.
28. Психологічна служба у вищих закладах освіти.
29. Морально-етичні принципи діяльності шкільного психолога.
30. Психологічні проблеми школярів у різні вікові періоди.
31. Діагностика та корекція психологічних девіанцій.
32. Робота з батьками учнів.
33. Призначення психологічної служби в медичних закладах.
34. Завдання медичної психологічної служби.
35. Лікувальний ефект психологічної роботи.
36. Поняття юридичної психологічної служби.
37. Кримінальна психологічна служба.
38. Психологія потерпілого.
39. Психологія неповнолітніх правопорушників.
40. Практичний психолог у місцях позбавлення волі. Методика роботи із злочинцями.
41. Психологічна допомога ув'язненим.
42. Психолог у соціальній службі. Напрямки та види діяльності практичного психолога в соціальній службі.
43. Проведення індивідуальних та сімейних консультацій.
44. Психологічна діагностика.
45. Проведення тренінгових занять.
46. Телефон довіри як форма роботи практичного психолога.
47. Напрямки професійної психологічної роботи на виробництві: у сфері економіки, ринку, бізнесу.
48. Психологія менеджменту.
49. Діагностика психологічних проблем, пов'язаних із роботою в трудовому колективі.
50. Комплектування робочого колективу.
51. Психологічна діяльність в сфері маркетингу.
52. Оформлення бізнес-простору.
53. Взаємозв'язок загальної психології, практичної психології та психологічної служби.
54. Форми звітності психологів.
55. Психологічна служба на виробництві.
56. Психологічна служба в центрі соціально-психологічної реабілітації дітей.
57. Робота психолога з дітьми з девіантною поведінкою.
58. Робота психолога з підлітками.
59. Робота психолога в оздоровчих таборах.
60. Робота психолога в дитячих будинках.

61. Робота психолога з дітьми, які перебувають у виправних колоніях.
62. Робота психолога в будинках для самотніх літніх людей.
63. Психологічна підтримка важкохворих.
64. Форми звітності психологів у різних галузях.
65. Методи психологічних досліджень.
66. Ознайомлення із роботою психологів-практиків у їх безпосередній професійній діяльності.
67. Робота психологічної служби із постраждалими від фізичного та психологічного насилля.
68. Психологічне насилля в сім'ї, його профілактика та реабілітація постраждалих.
69. Поведінка, що попереджує психологічне насилля на роботі.
70. Вплив розвитку психологічної науки на становлення та розвиток психологічної служби.
71. Як набувати друзів.
72. Методи психологічного впливу на оточуючих.
73. Робота психолога з кадрами.
74. Конфлікти: їх профілактика та способи розв'язання.
75. Функціонування психологічної служби за кордоном.

Рекомендована література (основна)

1. Бодров В.А. Психологические исследования проблемы профессионализации личности / [Под ред. В.А. Бодрова] // Психологические исследования проблемы формирования личности профессионала – М.: Наука, 1991. – 344 с.
2. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості : [учбовий посібник для студентів старших курсів психологічних факультетів та відділень університетів] / О.Ф. Бондаренко. – Харків : Фоліо, 1996. – 237 с.
3. Варначева Л.В. Школьные проблемы глазами психолога / Л.В. Варначева, Т.А. Гусева и др. – М., 1998. – 234 с.
4. Вірна Ж.П. Мотиваційно-сміслова регуляція у професіоналізації психолога: Монографія / Ж.П. Вірна. – Луцьк: Вежа, 2003. – 320 с.
5. Володарская И.А., Лизунова Н.М. Система подготовки психологов в США / И.А. Володарская, Н.М. Лизунова // Вестник МГУ. – Сер. 14. Психология. – 1989. – №3. – С. 50-62.
6. Галузеві стандарти вищої освіти: Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра; Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра. / [Авторський колектив під керівництвом Т.С. Яценко] – К.: МОНУ. 2005. – 326 с.
7. Дубровина И.В. Школьная психологическая служба : Вопросы теории и практики / Научн.-исслед. ин-т общей и педагогической психологии Академии пед. наук СССР / И.В. Дубровина. – М. : Педагогика, 1991. – 232 с.
8. Основи практичної психології. Підручник для ВНЗ / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Либідь, 2006. – 536 с.
9. Панок В. Г. Психологічна служба: [навч.-метод. посіб. для студентів і викладачів] / В.Г. Панок. – [2-е вид.]. – Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2013. – 328 с.
10. Панок В.Г. Практична психологія. Теоретико-методологічні засади розвитку: Монографія / В.Г. Панок. – Чернівці: Технодрук, 2010. – 486 с.

11. Панок В.Г., Острова В.Д. Психологічна служба вищого навчального закладу / В.Г. Панок, В.Д. Острова. – К. : «Освіта України», 2010. – 230 с.
12. Психологічна служба і ПМПК системи освіти (за результатами 2012–2013 навчального року) / [Березіна Н.О., Лунченко Н.В., Обухівська А.Г. та ін.] – К. : Ніка–Центр, 2013. – 60 с.
13. Роджерс К.Ю. Клиентоцентрированная терапия / К.Ю. Роджерс. – М.: Ваклер, 1997. – 320 с.
14. Самоукина Н.В. Первые шаги практического психолога / Н.В. Самоукина. – Дубна : ООО «Феникс+», 2000. – 224 с.
15. Статистичний бюлетень показників розвитку психологічної служби та психолого-медико-педагогічних консультацій за 2014-2015 навчальний рік / [Березіна Н.О., Лунченко Н.В., Обухівська А.Г. та ін.]. – К. : Ніка-Центр, 2015. – 66 с.
16. Строяновська О.В. Психологічна служба в системі освіти : Практикум з навчального курсу для практичних психологів : навч. посібн. / О.В. Строяновська. – К. : Каравелла, 2010. – 176 с.
17. Чепелева Н.В. Соціально-психологічні чинники розуміння та інтерпретації особистого досвіду : монографія / Н.В. Чепелева, Т.М. Титаренко, М.Л. Смульсон та ін. [під ред. Н.В. Чепелевої]. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 255с.
18. Яценко Т.С. Методология глубинно-коррекционной подготовки психолога / Т.С. Яценко, А.В. Глузман. – Днепропетровск : Инновация, 2015. – 396 с.

Додаткова література

1. Адаптація дітей до навчання у школі в діяльності психологічної служби: методичні рекомендації / за наук. ред. В.Г. Панка – Електрон. дані. – Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 100 с.
2. Антонова Н.О. Психологічна зрілість як основа готовності до професійної діяльності психолога / Н.О. Антонова, Л.І. Рибачук // Проблеми сучасної психології: зб. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. - Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. – Вип.7. – С. 29-43.
3. Астапов В.М. Тревожность у детей / В.М. Астапов – М.: ПЕР СЭ, 2008. – 160 с.
4. Городнова Н.М. Положення про кабінет практичного психолога в закладах освіти / Н.М. Городнова // Практична психологія і соціальна робота. – 2001. – №1. – С. 27.

5. Гречуха І.А. Особливості роботи над професійно-орієнтованим завданням з курсу «Основи психологічного тренінгу» / І.А. Гречуха // Професійноорієнтовані завдання з психології / За ред. О.Л. Музики. Навчальний посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Житомир, 2010. – С. 330-358.
6. Детский практический психолог: Программы и методические материалы: Учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений / Под ред. О.А. Шаграевой, С.А. Козловой. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 256 с.
7. Дитячі страхи. Діагностика та корекція / За ред. Л. Райчук. – К.: Редакції загально педагогічних газет, 2014. – 120 с.
8. Дідик Н.М. Результати емпіричного дослідження професійно значущих характеристик особистісної зрілості майбутніх психологів / Н.М. Дідик // Практична психологія та соціальна робота. – 2014. - №4. – С. 12-19.
9. Діяльність психолого-медико-педагогічних консультацій в умовах інтеграції дітей з особливими освітніми потребами [Електрон. дані] / А.Г. Обухівська, Т.Д. Ілляшенко, Т.В. Жук. – К. : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 140 с.
10. Дмитренко А.К. Мотиваційні та світоглядні аспекти вибору професії психолога / А.К. Дмитренко // Практична психологія і соціальна робота. – 2002. – №4. – С. 31-33.
11. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія: навч. посіб. / Т.В. Дуткевич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
12. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. Навчальний посібник / Т.В. Дуткевич, О.В. Савицька. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – С. 42-47, 48-50.
13. Жутикова Н.В. Учителю о практике психологической помощи / Н.В. Жутикова. – М.: Просвещение., 1988. – 176 с.
14. Загурська І.С. Методологічні проблеми дослідження адаптації першокласників до шкільного навчання / І.С. Загурська // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – К.: Вид-во «Фенікс», 2011. – Т.ХІІ. Психологія творчості. – Випуск 13. – С. 150-157.
15. Збірник програм факультативних курсів, курсів за вибором та спецкурсів для застосування в роботі працівниками психологічної служби загальноосвітніх навчальних закладів / за наук. ред. В.Г. Панка. – Електрон. дані. - К.: Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM), 12 см.

16. Змановская Е.В., Рыбников В.Ю. Девиантное поведение личности и группы: учеб. пособие / Е.В. Змановская, В.Ю. Рыбников. – СПб.: Питер, 2012. – 352 с.
17. Інноваційні моделі підвищення кваліфікації працівників психологічної служби і консультантів ПМПК / авт. кол. за ред. Панка В.Г., Гаркавенко З.О. – Електрон. дані. – Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 219 с.
18. Кадишева Л.Б. Особливості прояву почуття власної гідності у студентів психологів / Л.Б. Кадишева // Практична психологія та соціальна робота. – 2014. - №8. – С. 36-40.
19. Коломінський Н.Л. Методологічні засади професійної підготовки практичного психолога / Н.Л. Коломінський // Практична психологія і соціальна робота. – 2003. – №4. – С. 12-13.
20. Мельник Ю.Б. Формування культури здоров'я учнів як важлива складова роботи практичного психолога / Ю.Б. Мельник // Практична психологія і соціальна робота. – 2003. – №2-3. – С. 126-132.
21. Музика О.Л., Горбунова В.В., Загурська І.С., Майстренко Т.М. Професійноорієнтовані завдання з психології / О.Л. Музика, В.В. Горбунова, І.С. Загурська, Т.М. Майстренко / Навчальний посібник / За ред. О.Л. Музики. – 3-тє вид., перероб. і доп. - Житомир, 2010. – С. 15-23.
22. Обухівська А.Г. Методичні рекомендації з окремих аспектів діяльності практичних психологів і консультантів ПМПК / А.Г. Обухівська, Т.Д. Ілляшенко, Л.Є. Андрусішина. – Електрон. дані. – Київ : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 56 с.
23. Овчарова Р.В. Практическая психология в начальной школе / Р.В. Овчарова. – М.: «Сфера», 2001. – С. 7-30.
24. Овчарова Р.В. Практическая психология образования: учеб. пособие для студ. психол. фак., университетов / Р.В. Овчарова. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 448 с.
25. Організація та науково-методичне забезпечення діяльності психологічної служби і ПМПК / за наук. ред. В.Г. Панка та І.І. Цушка. – Електрон. дані. – Київ : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 90 с.
26. Попова О.Б. Підлітковий суїцид. Види профілактики / О.Б. Попова, С.Є. Фесун; упоряд. Т.А. Шаповал. – К.: Редакції загально педагогічних газет, 2014. – 104 с.
27. Практикум з психодіагностики / Укладачі: Музика О. О., Остринська В.М., Остринський В.В. – Житомирський державний педагогічний інститут ім. І.Я.Франка, 1999. – 167 с.

28. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 3-тє вид. / Ю.О. Приходько. - К.: Каравела, 2012. – 248 с.
29. Програма «Особлива дитина: для дітей дошкільного віку зі спектром аутистичних порушень» / авт. кол. за ред. Шульженко Д. І., Островської К. О. – Інтернет видання. – Київ, Національний Педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2013. – 250 с.
30. Радчук Г.К., Андрійчук І.П. Підготовка особистості майбутніх практичних психологів / Г.К. Радчук, І.П. Андрійчук // Практична психологія і соціальна робота. – 2003. – №4. – С. 18-20.
31. Робота психолога та соціального педагога в закладах освіти. Збірник нормативних документів / Укладач І.С. Загурська. – Житомир, 2010. – 85 с.
32. Робота психолога та соціального педагога в закладах освіти. Збірник нормативних документів / Укладач І.С. Загурська. – Житомир, 2010. – 85 с.
33. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: учеб пособие: В 2 кн. / Е.И. Рогов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ВЛАДОС, 1999. – Кн.2: Работа психолога со взрослыми. Коррекционные приемы и упражнения. – 480 с.
34. Цушко І.І. Формування навичок захисту і збереження репродуктивного здоров'я учнівської і студентської молоді: практ. посіб. / І.І. Цушко. – Електрон. дані. – Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 104 с.
35. Шнейдер Л.Б. Психология семейных отношений. Курс лекций / Л.Б. Шнейдер. – М.: Апрель-Пресс, изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. – 512 с.

Електронні ресурси

36. Етичний кодекс психолога [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>; www.psyjournals.org.ua
37. Лист Міністерства освіти і науки України «Стан та особливості діяльності психологічної служби системи освіти у 2014-2015 навчальному році» (від 25.07. 2014 р. № 1/9-374) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>; www.psyjournals.org.ua; www.mon.gov.ua
38. Лист МОН України «Щодо організації та проведення «години психолога» у загальноосвітніх навчальних закладах» (від 04.07.12 № 1/9-488) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>
39. Лист МОН України «Щодо планування діяльності, ведення документації і звітності усіх ланок психологічної служби системи освіти України»

- (27.08.2000 № 1/9-352) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>; www.psyjournals.org.ua
40. Освітньо-кваліфікаційна характеристика та освітньо-професійна програма підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівнів «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: www.mon.gov.ua
41. Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти (19.10.2001 № 691) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>; www.psyjournals.org.ua
42. Положення про психологічну службу системи освіти України (03.05.99, № 127 у новій редакції наказу МОН України від 02.07.2009 №616) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>; www.psyjournals.org.ua
43. Проблема гіперактивності [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: www.razvivalki.ru; www.defectolog.ru; <http://ua.ua.info/conter/articles/1084.html>.
44. Типове положення про атестацію педагогічних працівників (із змінами згідно наказу МОН МСУ від 20.12.2011 №1473) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>; www.mon.gov.ua

ЗМІСТ

<u>Пояснювальна записка</u>	3
<u>Форми самостійної роботи студентів</u>	5
<u>Методичні рекомендації щодо написання реферативних доповідей</u>	7
<u>Завдання для самостійної підготовки студентів:</u>	8
<u>Структура навчальної дисципліни</u>	9
<u>Самостійна робота студентів</u>	10
<u>Питання для підготовки до іспиту</u>	13
<u>Рекомендована література</u>	16
<u>Додаткова література</u>	17
<u>Електронні ресурси</u>	20

Навчально-методична література

Вишньовський В. В.

**Методичні вказівки
щодо проведення самостійної роботи
з курсу “Психологічна служба”**

для студентів спеціальності 053 “Психологія”
всіх форм навчання

Формат 60x90/16. Обл. вид. арк. ... Тираж 10 прим. Зам. №

